

✿ Aan het college van Burgemeester
en Wethouders van de gemeente Vught

Vught, 20 december 2016

Betreft: Advies over het onderzoek naar de behoeften van ouderen in Vught

✿ Geacht College,

Op 22 november presenteerde Prof. T. Kardol de eerste bevindingen uit het deze zomer uitgevoerde onderzoek naar de behoeften van ouderen in Vught. Deze eerste bevindingen bieden naar verwachting veel aanknopingspunten voor het door de gemeente te voeren beleid gericht op de 60-plussers in Vught. En dat betreft een groeiende groep nu al meer dan 7.000 mensen (tussen de 25 en 30%)

In dit advies gaan we als WMO-raad nog niet in op de inhoud van de eerste resultaten. Daarvoor wachten we het definitieve rapport af (verschijnt begin 2017) en de reactie daarop van het College.

We hebben wel een aantal vragen, c.q. adviezen die betrekking hebben op de uitvoering van het onderzoek, in de hoop dat die nog kunnen worden meegenomen in het definitieve rapport. Deze betreffen:

1. Kwaliteit van de steekproef en representativiteit
2. Anonimiteit en bescherming van de data
3. Onafhankelijkheid van de onderzoeker
4. Vergelijking met andere gemeenten of vergelijking met Vught op ander tijdstip
5. Vergelijking op buurt- en/of wijkniveau
6. Generiek of specifiek?
7. Leesbaarheid van de grafieken
8. Vergelijking met andere databestanden

1. Kwaliteit van de steekproef en representativiteit

Als we het goed hebben begrepen zijn er twee steekproeven getrokken uit de GBA van telkens 450 respondenten. De aannahme daarbij was dat dat minstens 388 bruikbare enquêteformulieren zou opleveren om uitspraken te kunnen doen over de hele populatie met een zekerheid van .95. Er zijn uiteindelijk maar 341 bruikbare formulieren teruggekomen. Dat betekent dat de betrouwbaarheid van de uitspraken die gedaan kunnen worden daalt. Ook kan de uitval selectief zijn geweest (bijvoorbeeld per leeftijdscategorie, per wijk, per inkomenscategorie, per opleidingsniveau). Als dat zo is daalt de representativiteit en daarmee de mogelijkheid om 'ware' uitspraken te doen over die onderscheiden categorieën.

Daarom adviseren wij een non-response onderzoek te doen. Waarom hebt u niet meegedaan aan dit onderzoek? Dat kan bij de in de steekproef geselecteerden zelf, maar in eerste instantie ook indicatief door de enquêteurs/bezorgers/ophalers te vragen welke motieven zij van de betrokkenen hebben gehoord om niet deel te nemen.

2. Anonimiteit en bescherming van de data

Er zijn bij ons signalen binnengekomen dat een van de redenen van de non-response was dat mensen aarzelingen hadden bij het informeren van de (lokale) overheid over soms heel persoonlijke situaties, zoals bijvoorbeeld huiselijk geweld. Zeker van een overheid (maar ook van onderzoekers) mag je verwachten dat die zich houdt aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

Dat roept een aantal vragen op:

- Is in de voorlichting aan de respondenten hier aandacht voor geweest?
- Hoe heeft de gemeente als opdrachtgever geregeld dat anonimiteit is gewaarborgd?
- Wie is eigenaar van de data, wie kunnen er bij en hoe lang worden die bewaard?
- Worden de databestanden ook geanalyseerd op samenhangen die herleidbaar zijn op personen?

3. Onafhankelijkheid van de onderzoeker

De onderzoeker, Prof. T. Kardol, heeft met name in Vught ook nog een 'andere pet' op zoals hij zelf in de presentatie al aangaf. Het lijkt ons verstandig om daar ook geen enkel misverstand over te laten bestaan en de regie over dat gegeven zelf in de hand te houden. Dat kan door dat met elkaar vast te stellen, aan te geven waarom niettemin hier toch voor is gekozen (er lijken ons voldoende goede redenen voor aan te voeren) en er helder over te zijn hoe de gemeente en de onderzoeker hier mee zijn omgegaan, zodat elke twijfel over vermeende belangenverstremgeling snel kan worden weggenomen.

4. Vergelijking met andere gemeenten of vergelijking met Vught op ander tijdstip

Een interessant gegeven is dat dit onderzoek in Vught deel uit maakt van een verzameling van dezelfde onderzoeken die zijn uitgevoerd in vergelijkbare gemeenten in Nederland en Vlaanderen. Dat zal zeker hebben bijgedragen aan de kwaliteit van de instrumentontwikkeling en ook aan de analyse en presentatie van de uitkomsten. De vraag 'Hoe doet Vught het in vergelijking met andere gemeenten?' kan daardoor soms ook worden beantwoord. Niettemin lijkt het ons (daarnaast) interessanter om Vught te vergelijken met zichzelf op een andere tijdstip: 'Hoe ontwikkelt Vught zich op de zorg voor ouderen in de loop van de tijd?'. Daarmee wordt dit onderzoek ook een nulmeting en een monitor en zouden we het kunnen herhalen over bijvoorbeeld telkens 4 jaar. Daarbij zouden dan cohorten met zichzelf en met elkaar in de tijd vergeleken kunnen worden. Is hier aan gedacht en wat betekent dit voor de bewaartermijn van de data?

5. Vergelijking op buurt- en/of wijkniveau

Behoeften van ouderen zijn niet alleen individueel en persoonlijk. Behoeften worden mede bepaald door de omgeving: gezin, familie, straat, buurt, wijk. Ook het verbeteren van het welbevinden op basis van behoeften kan voor een groot deel ook alleen maar door iets in die nabije omgeving te veranderen. Het

zou mooi zijn, als de data dat toelaten, om ook uitspraken te kunnen doen op buurtniveau. Dat maakt een eventuele aanpak via beleid van de gemeente doelgerichter en doelmatiger. Wellicht is het dan nodig om aanvullend op dit vragenlijstonderzoek, ook een meer kwalitatief onderzoek te doen onder connaisseurs van de sociale kaart.

6. Generiek of specifiek?

Het is mooi om via onderzoek meer te weten te komen over de behoeften en het welbevinden van ouderen in Vught. Een valkuil daarbij is dat alle uitkomsten geïnterpreteerd worden als behorende bij de 'categorie' ouderen. Terwijl vele daarvan misschien wel generiek zijn, dus ook voor jongeren of 60-minners gelden. Is bij de presentatie van de resultaten hiermee rekening te houden? En wat vinden de andere leeftijdsgroepen van de (specifieke) behoeften van ouderen?

7. Leesbaarheid van de grafieken

Een technisch punt: waarom worden de grafieken in de hand-out vanaf scherm 30 (pag. 15) gestapeld horizontaal in plaats van verticale staafdiagrammen of horizontaal onder elkaar? Het is toch niet bedoeld om ze op te tellen?

8. Vergelijking met andere databestanden

De gemeente heeft zelf al veel gegevens over haar burgers en ook specifiek over de 60-plussers. Zie bijvoorbeeld www.waarstaatjegemeente.nl Ook de provincie doet veel onderzoek naar het wel en wee van haar inwoners. Zie bijvoorbeeld <http://brabantkennis.nl> en het onderzoek 'Mind the gap'. Zijn er nog voornemens om de uitkomsten/gegevens uit deze bestanden/onderzoeken te benutten voor het beantwoorden van de vragen die ook in dit onderzoek zijn gesteld?

In afwachting van uw reactie, met vriendelijke groet,

Mieke Holla
Secretaris Wmo adviesraad

16 december 2016

Wmo Adviesraad Vught
Postbus 235
5260 AE Vught
E info@wmoadviesraadvught.nl
W www.wmoadviesraadvught.nl